

[Henning Hasle.]

Blik paa den Maade, hvorpaa Valutaloven i de sidst forløbne Aar har fungeret, og gøre et Forsøg paa at vurdere Virkningen af Overførselen til Friliste fra den bundne Liste. De Varer, der er tilbageført i de sidste Par Maanedes, andrager et Beløb paa, saa vidt jeg kan se, en 325 Mill. Kr., og det er for største Parten vigtige og nødvendige Varer.

Det kunde være interessant at se, om der i de forløbne Aar har været nogen valutamæssig Begrundelse for netop at have saadanne vigtige og nødvendige Varer under Importreguleringen, med andre Ord, om man kan se, at der er kommet flere af disse nødvendige og vigtige Varer ind, naar de var paa Friliste, end naar de var paa bunden Liste, om Forholdet altsaa i Virkeligheden ikke er det, hvad jeg mener at kunne paa-vise, at disse Varer er saa vigtige og nødvendige, at de kommer ind i Landet, hvad enten de er paa fri eller paa bunden Liste. Hvis det er Tilfældet, har man jo vanskeligt ved at forstaa Meningen med at sætte dem paa den bundne Liste, idet det hemmer Erhvervenes Dispositionsfrihed, hemmer Muligheden for at købe paa rette Tidspunkt, altsaa virker prisfordyrende.

De Varegrupper, som overførtes til Frilisten i Løbet af Aarene 1938 og 1939 som Følge af Byerhvervenes og Det konservative Folkepartis Forslag, beløber sig, udregnet efter 1931-Importtallene, til 530—540 Mill. Kr. Værdien af disse Varer er i 1937 steget til 720 Mill. Kr., og da disse Varer saa bliver overført til Frilisten, saa sker der ikke det, at Importen stiger, nej, den falder til 655 Mill. Kr. Lader vi Korn- og Foderstofimporten ude af Betragtning, viser det sig, at Værdien af de til Frilisten overførte Varer i dette Tidsrum efter 1931-Tallet androg 300—310 Mill. Kr., i 1937 var det vokset til 455 Mill. Kr., og efter Overførselen til Friliste faldt det en lille Smule, til 430 Mill. Kr. Importen gik altsaa ned, da Varerne overførtes til Frilisten. For en Del skyldes det naturligvis lavere Priser, og Tallene kan svinge i de forskellige Grupper, men det er dog værd at bemærke, at den store Overførsel til Frilisten ikke har medført nævneværdig Forandring i Importen.

Hvad angaar de Varer, som nu er tilbageført til den bundne Liste, og som andrager ca. 325 Mill. Kr., kan Importen anslaaes til 370 Mill. Kr. i 1937 og til 325—350 Mill. Kr. i 1938, og for det første Halvaar af 1939 kan det vist blive 167 Mill. Kr. Det vil altsaa ogsaa deraf fremgaa, at netop af de Varer, der her er tilbageført, har man

ikke skyndt sig at købe en Masse unødvendige Ting, da de blev overført til Frilisten, der er holdt nogenlunde Balance. Varerne var nødvendige for Landet, hvad enten de var paa Friliste eller paa bunden Liste. Det er altsaa Varer, vi simpelt hen skal have for at holde Beskæftigelsen i Gang her i Landet.

Nu er Situationen jo en anden, idet jeg forstaaer den højtærede Handelsminister saaledes, at der kan blive Tale om at begrænse Importen af disse Varer, hvad der altsaa faktisk ikke har været Tale om før, selv om de har været paa den bundne Liste. Over for dette vil jeg sige, at saa forstaaer jeg ikke rigtig det ærede Medlem Hr. Hartvig Frischs Argumentation i Dag, idet det ærede Medlems Argumentation for selve Valutacentralen var, at Beskæftigelsen paa denne Maade skulde holdes oppe, men Beskæftigelsen lader sig jo ikke opretholde, hvis vi ikke importerer Varer, som er nødvendige for at holde Beskæftigelsen i Gang. En Nedskaering af Importen af disse Varer vil medføre større Arbejdsløshed, og saa daarligt tror jeg ikke, der er Grund til at vurdere vor valutamæssige Situation i Dag, at vi ligefrem skal til at beskære Importen af nødvendige og meget vigtige Varer.

I Industrieretningen for Aaret 1936 siges det meget tydeligt, hvad jeg netop her har søgt at bevise med Tal. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne citere nogle Linier:

„Henimod Aarets Slutning foraar-sagede de ovenfor anførte Prisstigninger en væsentlig Forværring af Stillingen, idet der nu baade i mange Tilfælde udkrævedes langt større Beløb til at dække Raastofindkøbene, og man desuden maatte tage unødvendige Tab, fordi der ingen Mulighed blev givet for at foretage Indkøbene paa det rigtige Tidspunkt, inden de forudsete Prisstigninger indtraf.“

Længere henne hedder det:

„Industrien har ganske vist haft den Fordel, der i Almindelighed følger med at producere under et stigende Prisniveau, men denne Fordel er stærkt formindsket som Følge af, at Knapheden paa Valutabevillinger har reduceret Raavarelagrene, og Raavarerne ofte først kan indkøbes i sidste Øjeblik, hvilket navnlig har gjort sig gældende under det stærkt stigende Prisniveau for Raastofferne i Aarets Slutning.“

I 1936 befandt vi os nemlig ogsaa i en Prisstigningsperiode, en Prisstigning, som var forudset, hvor alle, der kunde, købte saa hurtigt som muligt. Man kan vist regne